

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการบุตรเพิ่มของสตรีไทยนี้ ปัจจัยที่นำมาศึกษา ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร และปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ น่าจะมีอิทธิพลต่อความต้องการบุตรเพิ่ม เนื่องจากผู้ที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากร ที่แตกต่างกัน อาจจะมีความต้องการบุตรเพิ่มแตกต่างกัน ดังนั้น ในบทนี้จะเป็นการศึกษาถึง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพของสตรี ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การศึกษาของสตรี ค่าใช้จ่ายของสตรี เขตที่อยู่อาศัยของสตรี ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ อายุแรกสมรสของสตรี การตั้งครรภ์ และปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว การปฏิบัติ เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ โดยมีตัวแปร อายุปัจจุบันของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี เป็นตัวแปรตาม โดยแยกศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

อาชีพ

ลักษณะอาชีพที่แตกต่างกัน มีผลทำให้สตรีมีความต้องการบุตรเพิ่มแตกต่างกัน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ (ตารางที่ ๘) พบว่า สตรีที่มีอาชีพไม่ใช่เกษตรกรม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอาชีพเกษตรกร กล่าวคือ สตรีที่มีอาชีพไม่ใช่เกษตรกร ต้องการบุตรเพิ่ม ร้อยละ ๓๓.๘ และสตรีที่มีอาชีพเกษตรกร ต้องการบุตรเพิ่ม ร้อยละ ๓๑.๖ ซึ่งแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรและไม่ใช่เกษตรกร ได้รับข่าวสารในเรื่องการวางแผนครอบครัว และปัญหาการมีบุตรมากกว่าสื่อมวลชนพอ ๆ กัน และก็เป็นสาเหตุที่ทำให้สตรีที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ตระหนักถึงภาระในการเลี้ยงดูบุตรที่มากกว่า จำนวนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลทำให้ฐานะยากจนกว่าครอบครัวอื่น ๆ เมื่อนำมาทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า อาชีพของสตรีมีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือ เมื่อคุมด้วยอายุปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๘) เพื่อต้องการทราบว่า ความสัมพันธ์ของอาชีพกับความต้องการบุตรเพิ่มนั้น

ตารางที่ ๘ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่มจำแนกตามอาชีพของสตรี

อาชีพ	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
เกษตรกร	๓๑.๖(๙๙๒)	๖๕.๘(๒,๐๖๕)	๒.๖(๘๑)	๑๐๐.๐(๓,๑๓๘)
ไม่ใช่เกษตรกร	๓๓.๙(๖๙๘)	๖๒.๘(๑,๘๖๖)	๓.๓(๖๘)	๑๐๐.๐(๒,๖๓๒)
รวม	๓๒.๖(๑,๖๙๐)	๖๔.๕(๓,๙๓๒)	๒.๙(๑๔๙)	๑๐๐.๐(๕,๗๖๑)

$$\chi^2 = 6.69 \quad df = 2 \quad \text{Significant} = 0.0368$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นจริงหรือไม่ ก็ยังพบว่า สตรีที่มีอาชีพไม่ใช่เกษตรกรกรรม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม และเมื่อได้นำมาทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า อาชีพกับความต้องการบุตรเพิ่ม ไม่มีความสำคัญทางสถิติ ยกเว้นสตรีกลุ่มอายุ ๓๕-๔๔ ปี และเป็นที่น่าสนใจว่า ถึงแม้สตรีที่มีอาชีพที่ไม่ใช่เกษตรกรกรรม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม แต่เมื่อพิจารณาอัตราส่วนรอยแล้ว ไม่แตกต่างกันมากนัก และเมื่อคุมด้วยจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๑๐) พบว่า สตรีที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอาชีพไม่ใช่เกษตรกรกรรม ยกเว้นกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิตจำนวน ๖ คนขึ้นไป ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ กลุ่มสตรีที่มีบุตร ๖ คนขึ้นไป มีจำนวนน้อยเกินไป เมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า ความสัมพันธ์ของอาชีพกับความต้องการบุตรเพิ่ม ไม่มีความสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าสตรีที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม ยังมีจำนวนบุตรไม่พอตามความต้องการ

สรุป พบว่า สตรีที่มีอาชีพไม่ใช่เกษตรกรกรรม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังพบว่า อาชีพของสตรีกับความต้องการบุตรเพิ่มนั้น มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามอาชีพและอายุ ปัจจุบันของสตรี

อาชีพและอายุปัจจุบัน	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๑๕-๒๔ ปี				
เกษตรกรกรรม	๖๗.๓ (๔๑๙)	๒๘.๙ (๑๘๐)	๓.๙ (๒๔)	๑๐๐.๐ (๖๒๓)
ไม่ใช่เกษตรกรกรรม	๖๘.๕ (๒๔๓)	๒๘.๕ (๑๐๑)	๓.๑ (๑๑)	๑๐๐.๐ (๓๕๕)
รวม	๖๗.๗ (๖๖๒)	๒๘.๗ (๒๘๑)	๓.๖ (๓๕)	๑๐๐.๐ (๙๗๘)
$\chi^2 = ๐.๕๒ \quad df = ๒ \quad \text{Significant } t = ๐.๘๐๙๗$				
๒๕-๓๔ ปี				
เกษตรกรกรรม	๓๖.๕ (๕๗๗)	๖๐.๖ (๙๙๕)	๓.๐ (๕๐)	๑๐๐.๐ (๑,๖๒๒)
ไม่ใช่เกษตรกรกรรม	๓๙.๓ (๕๕๒)	๕๖.๕ (๖๓๕)	๕.๓ (๕๘)	๑๐๐.๐ (๑,๒๔๕)
รวม	๓๗.๗ (๙๑๙)	๕๘.๖ (๑,๖๓๐)	๓.๖ (๕๘)	๑๐๐.๐ (๑,๖๓๖)
$\chi^2 = ๕.๗๒ \quad df = ๒ \quad \text{Significant } t = ๐.๐๕๗๑$				
๓๕-๔๔ ปี				
เกษตรกรกรรม	๙.๐ (๘๓)	๘๙.๕ (๘๒๙)	๑.๖ (๑๕)	๑๐๐.๐ (๙๒๗)
ไม่ใช่เกษตรกรกรรม	๑๔.๒ (๙๙)	๘๓.๓ (๕๘๒)	๒.๖ (๑๘)	๑๐๐.๐ (๖๙๙)
รวม	๑๑.๒ (๑๘๒)	๘๖.๘ (๑,๔๑๑)	๒.๐ (๓๓)	๑๐๐.๐ (๑,๖๒๖)
$\chi^2 = ๑๓.๒๑ \quad df = ๒ \quad \text{Significant } t = ๐.๐๐๑๔$				

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

อาชีพและอายุปัจจุบัน	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๔๕ ปีและสูงกว่า				
เกษตกรรม	๕.๖(๑๓)	๙๘.๖(๒๖๑)	*	๑๐๐.๐(๒๗๖)
ไม่ใช่เกษตกรรม	๘.๐(๑๔)	๙๑.๔(๑๖๐)	*	๑๐๐.๐(๑๗๔)
รวม	๖.๐(๒๗)	๙๓.๓(๔๒๑)	*	๑๐๐.๐(๔๔๑)

$$\chi^2 = 2.04 \quad df = 2 \quad \text{Significant} = 0.3623$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ อัตราส่วนร้อยละของความต้องการบุตรเพิ่มจำแนกตามอาชีพและจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี

อาชีพและจำนวนบุตรที่มีชีวิต	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๐-๒				
เกษตรกรรม	๔๘.๗(๗๐๘)	๔๘.๐(๖๘๘)	๓.๓(๔๘)	๑๐๐.๐(๑,๔๔๖)
ไม่ใช่เกษตรกรรม	๔๖.๑(๕๑๘)	๕๐.๖(๕๗๐)	๓.๕(๓๘)	๑๐๐.๐(๑,๑๒๖)
รวม	๔๗.๕(๑,๒๒๖)	๔๙.๑(๑,๒๖๘)	๓.๓(๘๖)	๑๐๐.๐(๒,๕๙๔)

$$\chi^2 = ๑.๘๐ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๔๐๗๐$$

๓-๕				
เกษตรกรรม	๑๑.๘(๑๓๐)	๘๖.๓(๙๕๐)	๑.๗(๑๘)	๑๐๐.๐(๑,๐๙๘)
ไม่ใช่เกษตรกรรม	๑๐.๗(๘๘)	๘๕.๘(๗๑๘)	๓.๕(๒๘)	๑๐๐.๐(๘๓๔)
รวม	๑๑.๕(๒๑๘)	๘๖.๑(๑,๖๖๘)	๒.๕(๔๖)	๑๐๐.๐(๑,๘๘๖)

$$\chi^2 = ๕.๗๑ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๕๗๔$$

๖ คนขึ้นไป				
เกษตรกรรม	*	๘๘.๓(๓๕๘)	*	๑๐๐.๐(๓๖๐)
ไม่ใช่เกษตรกรรม	๔.๕(๖)	๙๒.๕(๑๒๘)	*	๑๐๐.๐(๑๓๔)
รวม	๑.๘(๘)	๘๖.๘(๔๘๖)	๑.๕(๗)	๑๐๐.๐(๕๙๔)

$$\chi^2 = ๑๐.๖๕ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๔๕$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ปัจจัยทางคานสังคัม

การศึกษา

สตรีที่มีการศึกษาสูง ย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการตัดสินใจในจำนวนบุตรของตนเอง ซึ่งน่าจะผลทำให้สตรีที่มีการศึกษาคำต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีการศึกษาสูง จากการศึกษานี้ (ตารางที่ ๑๑) พบว่า สตรีที่มีการศึกษาสูง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีการศึกษาคำ กล่าวคือ สตรีที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องการบุตรเพิ่มสูงสุด ร้อยละ ๔๖.๑ รองลงมา คือสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๔๔.๔ และต่ำสุดคือสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๓๒.๕ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่าในขณะที่สตรีที่มีการศึกษาคำ สมรสไว้อายุน้อย และมีบุตรตามที่ต้องการไปแล้ว ซึ่งดูได้จากตารางที่คุมด้วยอายุปัจจุบัน (ตารางที่ ๑๒) ซึ่งในกลุ่มอายุน้อย สตรีที่มีการศึกษาสูง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่า แต่ถ้าวัดร้อยละของความต้องการบุตรเพิ่มของสตรีที่มีการศึกษาสูง จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่ออายุปัจจุบันสูงขึ้น นั่นคือความแตกต่างของร้อยละจะมากขึ้นในกลุ่มอายุสูง เมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า การศึกษาของสตรี มีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อคุมด้วยจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๑๓) พบว่า ในทุกกลุ่มสตรีที่มีการศึกษาคำ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีการศึกษาสูง ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากสตรีที่มีการศึกษาคำ ยังมีจำนวนบุตรไม่พอตามความต้องการ ทั้งนี้สังเกตจากอัตราส่วนร้อยละของทุกกลุ่มจำนวนบุตร พบว่า สตรีที่มีการศึกษาคำ นิยมมีบุตรจำนวนมากกว่าสตรีที่มีการศึกษาสูง และเมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า ความสัมพันธ์ของการศึกษากับความต้องการบุตรเพิ่ม ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป พบว่า สตรีที่มีการศึกษาสูง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีการศึกษาคำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยิ่งพบว่า การศึกษาของสตรีกับความตองการบุตรเพิ่มนั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๑๑ อัตราส่วนร้อยละของความต้องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามระดับการศึกษา
ของสตรี

การศึกษา	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
ประถมศึกษา (๐-๗)	๓๒.๕(๑,๙๕๓)	๖๕.๓(๓,๘๖๗)	๓.๒(๑๙๒)	๑๐๐.๐(๖,๐๑๒)
มัธยมศึกษา (๑-๖)	๕๕.๕(๒๕๒)	๕๕.๐(๓๐๖)	๑.๖(๘)	๑๐๐.๐(๕๖๖)
อุดมศึกษา	๕๖.๑(๑๐๗)	๕๐.๐(๑๑๖)	๓.๙(๘)	๑๐๐.๐(๒๓๒)
รวม	๓๓.๙(๒,๓๑๒)	๖๓.๐(๔,๒๘๙)	๓.๑(๒๑๐)	๑๐๐.๐(๖,๘๑๑)

$$\chi^2 = ๕๒.๘ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๒ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุกรเพิ่ม จำแนกตามระดับการศึกษาและอายุปัจจุบันของสตรี

การศึกษาและอายุปัจจุบัน	ความต้อการบุกรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๑๕-๒๔				
ประถมศึกษา (๐-๗)	๖๗.๕(๘๑๖)	๒๘.๕(๓๔๔)	๔.๑(๕๙)	๑๐๐.๐(๑,๒๐๙)
มัธยมศึกษา (๑-๖)	๖๗.๙(๑๐๖)	๓๐.๘(๔๘)	*	๑๐๐.๐(๑๕๖)
อุดมศึกษา	๖๙.๖(๑๖)	๒๖.๑(๖)	*	๑๐๐.๐(๒๒)
รวม	๖๗.๖(๙๓๘)	๒๘.๗(๓๗๘)	๓.๗(๕๒)	๑๐๐.๐(๑,๓๑๖)

$$\chi^2 = ๓.๑๙ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๕๒๗๓$$

๒๕-๓๔				
ประถมศึกษา (๐-๗)	๓๕.๔(๙๒๒)	๖๐.๗(๑,๕๘๐)	๓.๙(๑๐๒)	๑๐๐.๐(๒,๖๐๔)
มัธยมศึกษา (๑-๖)	๔๗.๓(๑๒๙)	๕๐.๙(๑๓๙)	๑.๘(๕)	๑๐๐.๐(๒๗๓)
อุดมศึกษา	๕๓.๑(๖๖)	๔๑.๓(๕๙)	๕.๖(๘)	๑๐๐.๐(๑๔๓)
รวม	๓๗.๓(๑,๑๒๗)	๕๘.๙(๑,๗๖๘)	๓.๘(๑๑๕)	๑๐๐.๐(๓,๐๑๐)

$$\chi^2 = ๓๕.๓๖ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

๓๕-๔๔				
ประถมศึกษา (๐-๗)	๑๑.๐(๑๘๕)	๘๖.๙(๑,๕๖๓)	๒.๑(๓๖)	๑๐๐.๐(๑,๖๘๔)
มัธยมศึกษา (๑-๖)	๑๓.๒(๑๖)	๘๕.๑(๑๐๓)	*	๑๐๐.๐(๑๒๑)
อุดมศึกษา	๒๔.๑(๑๓)	๗๕.๙(๔๑)	-	๑๐๐.๐(๕๔)
รวม	๑๑.๕(๒๑๔)	๘๖.๕(๑,๖๐๗)	๒.๐(๓๕)	๑๐๐.๐(๑,๘๕๑)

$$\chi^2 = ๑๐.๑๓ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐๓๗๒$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

การศึกษาและอายุปัจจุบัน	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๔๕ ปี และสูงกว่า				
ประถมศึกษา (๐-๗)	๕.๘(๓๐)	๙๓.๒(๔๘๐)	๑.๐(๕)	๑๐๐.๐(๕๑๕)
มัธยมศึกษา (๑-๖)	*	๙๕.๑(๑๖)	-	๑๐๐.๐(๑๖)
อุดมศึกษา	*	๘๓.๓(๑๑)	-	๑๐๐.๐(๑๒)
รวม	๖.๑(๓๓)	๙๓.๐(๕๐๖)	๐.๙(๕)	๑๐๐.๐(๕๔๔)

$$\chi^2 = 2.68 \quad df = 4 \quad \text{Significant} = 0.6228$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๓ อัตราส่วนร้อยละของความต้องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามระดับการศึกษา และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี

การศึกษาและจำนวนบุตรที่มีชีวิต	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๐-๒				
ประถมศึกษา (๐-๗)	๔๘.๖(๑,๓๕๒)	๔๗.๙(๑,๓๓๓)	๓.๖(๙๙)	๑๐๐.๐(๒,๗๘๔)
มัธยมศึกษา (๑-๖)	๔๙.๕(๑๗๔)	๔๘.๙(๑๗๑)	๑.๖(๖)	๑๐๐.๐(๓๕๐)
อุดมศึกษา	๔๓.๕(๖๖)	๕๒.๖(๘๐)	๓.๙(๖)	๑๐๐.๐(๑๕๒)
รวม	๔๘.๕(๑,๕๘๑)	๔๘.๒(๑,๕๘๔)	๓.๕(๑๑๑)	๑๐๐.๐(๓,๒๗๖)

$$\chi^2 = ๔.๘๕ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๓๐๒๖$$

๓-๕				
ประถมศึกษา (๐-๗)	๑๒.๒(๒๖๗)	๘๕.๐(๑,๘๕๕)	๒.๗(๖๐)	๑๐๐.๐(๒,๑๘๒)
มัธยมศึกษา (๑-๖)	๘.๑(๑๐)	๘๐.๓(๑๑๒)	*	๑๐๐.๐(๑๒๔)
อุดมศึกษา	*	๘๘.๖(๓๑)	*	๑๐๐.๐(๓๕)
รวม	๑๒.๐(๒๘๐)	๘๕.๓(๑,๙๙๘)	๒.๗(๖๓)	๑๐๐.๐(๒,๓๔๑)

$$\chi^2 = ๓.๐๘ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๕๕๐๑$$

๖ คนขึ้นไป				
ประถมศึกษา (๐-๗)	๒.๕(๑๓)	๘๕.๓(๕๒๖)	๒.๕(๑๓)	๑๐๐.๐(๕๕๒)
มัธยมศึกษา (๑-๖)	-	*	-	๑๐๐.๐(๔)
อุดมศึกษา	-	*	-	๑๐๐.๐(๑)
รวม	๒.๓(๑๓)	๘๕.๓(๕๓๑)	๒.๓(๑๓)	๑๐๐.๐(๕๕๗)

$$\chi^2 = ๐.๒๘ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๙๙๓๐$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ศาสนา

การนับถือศาสนาที่แตกต่างกันย่อมมีผลทำให้สตรีมีความต้องการบุตรเพิ่มแตกต่างกัน โดยเฉพาะบทบาทของศาสนาอิสลาม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ มีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับภาวะเจริญพันธุ์ ซึ่งที่นั่นอิสลามเกี่ยวกับผู้เป็นลูกนั้นมีความว่า บุตร เป็นสิ่งที่พระอัลเลาะห์ ประทานให้ บุตรสาวไม่ใช่เพศอัปยศ ห้ามฆ่าบุตรเพราะกลัวความยากไร้ บุตรคือเครื่องประดับของชีวิต (ฉวีวรรณ วรณประเสริฐ และ คณะ ๒๕๒๖ : ๕๕) ตามสมมติฐานตั้งไว้ว่า สตรีที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่นับถือศาสนาอิสลาม การศึกษาในครั้งนี้ (ตารางที่ ๑๔) พบว่า สตรีที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่นับถือศาสนาอิสลาม กล่าวคือ สตรีที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๕๐.๑ รองลงมาคือสตรีที่นับถือศาสนาพุทธ ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๓๑.๖ และต่ำที่สุดคือ สตรีที่นับถือศาสนาคริสต์ และอื่น ๆ ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๒๔.๘ เมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า ศาสนามีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อคุมด้วยอายุปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๑๕) ยังพบว่า สตรีที่นับถือศาสนาอิสลามต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่นับถือศาสนาอิสลาม ยกเว้นกลุ่มสตรีอายุ ๑๕-๒๔ ปี ซึ่งสตรีที่นับถือศาสนาอิสลามกับสตรีที่นับถือศาสนาคริสต์อื่น ๆ ต้องการบุตรเพิ่มใกล้เคียงกัน ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากจำนวนตัวอย่างของสตรีที่นับถือศาสนาคริสต์ และอื่น ๆ มีจำนวนน้อย เมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า ศาสนา มีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกกลุ่มอายุ และเมื่อคุมด้วยจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน (ตารางที่ ๑๖) ยังพบว่า สตรีที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่นับถือศาสนาอื่น เมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า ศาสนามีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป พบว่า สตรีที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังพบว่า ศาสนาของสตรีกับความต้องการบุตรเพิ่มมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถึงแม้จะคุมด้วยอายุปัจจุบันของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตของสตรีก็ตาม

ตารางที่ ๑๔ อัตราส่วนร้อยละของความต้องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามศาสนาของสตรี

ศาสนา	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
พุทธ	๓๑.๖(๑,๘๘๒)	๖๕.๘(๓,๘๘๘)	๒.๕(๑๔๙)	๑๐๐.๐(๕,๘๑๐)
อิสลาม	๕๐.๑(๔๑๙)	๔๒.๙(๓๕๙)	๖.๙(๕๘)	๑๐๐.๐(๘๓๖)
คริสต์และอื่น ๆ	๒๕.๕(๑๑)	๖๘.๙(๓๑)	*	๑๐๐.๐(๔๕)
รวม	๓๓.๙(๒,๓๑๒)	๖๓.๐(๔,๒๘๙)	๓.๑(๒๑๐)	๑๐๐.๐(๖,๘๑๑)

$$\chi^2 = ๑๘๓.๓๕ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๕ อัตราส่วนร้อยละของความต้องการบุตร จำแนกตามศาสนาและอายุปัจจุบันของสตรี

ศาสนาและอายุปัจจุบัน	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๑๕-๒๔ ปี				
พุทธ	๖๕.๘(๗๒๖)	๓๑.๘(๓๙๒)	๓.๘(๕๒)	๑๐๐.๐(๑,๑๖๐)
อิสลาม	๗๙.๑(๒๐๘)	๑๗.๑(๔๒)	๓.๘(๑๐)	๑๐๐.๐(๒๖๓)
คริสต์และอื่น ๆ	๘๐.๐(๔)	*	-	๑๐๐.๐(๕)
รวม	๖๗.๖(๙๓๘)	๒๘.๗(๓๙๘)	๓.๗(๕๒)	๑๐๐.๐(๑,๓๘๘)
$\chi^2 = ๒๒.๐๗ \quad df = ๘ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๐๒$				
๒๕-๓๔ ปี				
พุทธ	๓๕.๙(๙๕๘)	๖๑.๒(๑,๖๒๗)	๓.๐(๗๙)	๑๐๐.๐(๒,๖๖๐)
อิสลาม	๘๙.๘(๑๖๘)	๘๐.๖(๑๓๘)	๑๐.๐(๓๘)	๑๐๐.๐(๓๔๐)
คริสต์และอื่น ๆ	๒๕.๐(๕)	๖๕.๐(๑๓)	*	๑๐๐.๐(๒๐)
รวม	๓๗.๓(๑,๑๒๗)	๕๘.๙(๑,๗๗๘)	๓.๘(๑๑๕)	๑๐๐.๐(๓,๐๒๐)
$\chi^2 = ๗๘.๖๐ \quad df = ๘ \quad \text{Significant} = ๐.๐$				
๓๕-๔๔ ปี				
พุทธ	๑๐.๕(๑๗๓)	๘๘.๐(๑,๔๕๑)	๑.๕(๒๕)	๑๐๐.๐(๑,๖๕๙)
อิสลาม	๒๐.๑(๓๙)	๗๓.๗(๑๔๓)	๖.๒(๑๒)	๑๐๐.๐(๑๙๔)
คริสต์และอื่น ๆ	*	๘๑.๓(๑๓)	*	๑๐๐.๐(๑๖)
รวม	๑๑.๕(๒๑๕)	๘๖.๘(๑,๖๐๗)	๒.๐(๓๘)	๑๐๐.๐(๑,๘๕๙)
$\chi^2 = ๓๘.๐ \quad df = ๘ \quad \text{Significant} = ๐.๐$				

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ)

ศาสนาและอายุปัจจุบัน	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๔๕ ปี และสูงกว่า				
พุทธ	๕.๘(๒๙)	๙๓.๖(๔๖๙)	*	๑๐๐.๐(๕๐๑)
อิสลาม	*	๘๕.๖(๓๓)	*	๑๐๐.๐(๓๙)
คริสต์และอื่น ๆ	-	*	-	๑๐๐.๐(๕)
รวม	๖.๑(๓๓)	๙๓.๐(๕๐๖)	๐.๙(๕)	๑๐๐.๐(๕๔๔)

$$\chi^2 = ๙.๘๘ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐๕๒๗$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๖ อัตราส่วนร้อยละของความต่องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามศาสนาและจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี

ศาสนาและจำนวนบุตรที่มีชีวิต	ความต่องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต่องการ	ไม่ต่องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๐-๒				
พุทธ	๔๕.๙(๑,๓๔๑)	๕๐.๙(๑,๔๘๙)	๓.๒(๙๕)	๑๐๐.๐(๒,๙๒๕)
อิสลาม	๗๒.๑(๒๔๓)	๒๓.๔(๗๙)	๔.๕(๑๕)	๑๐๐.๐(๓๓๗)
คริสต์และอื่น ๆ	๒๘.๐(๗)	๖๕.๐(๑๖)	*	๑๐๐.๐(๒๕)
รวม	๔๘.๔(๑,๕๙๑)	๔๘.๒(๑,๕๘๔)	๓.๔(๑๑๑)	๑๐๐.๐(๓,๒๘๖)

$$\chi^2 = ๙๖.๗๖ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

๓-๕				
พุทธ	๘.๕(๑๗๐)	๙๐.๐(๑,๘๑๙)	๑.๖(๓๓)	๑๐๐.๐(๒,๐๒๒)
อิสลาม	๓๕.๗(๑๐๙)	๕๕.๘(๑๖๗)	๙.๕(๒๙)	๑๐๐.๐(๓๐๕)
คริสต์และอื่น ๆ	*	๘๕.๗(๑๒)	*	๑๐๐.๐(๑๕)
รวม	๑๒.๐(๒๘๐)	๘๕.๓(๑,๙๙๘)	๒.๗(๖๓)	๑๐๐.๐(๒,๓๔๑)

$$\chi^2 = ๒๖๖.๕๐ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

๖ คนขึ้นไป				
พุทธ	*	๙๘.๖(๕๓๗)	*	๑๐๐.๐(๕๕๓)
อิสลาม	๘.๐(๙)	๘๒.๑(๙๒)	๙.๘(๑๑)	๑๐๐.๐(๑๑๒)
คริสต์และอื่น ๆ	-	*	-	๑๐๐.๐(๒)
รวม	๒.๓(๑๓)	๙๕.๓(๕๓๑)	๒.๓(๑๓)	๑๐๐.๐(๕๕๗)

$$\chi^2 = ๕๕.๗๖ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

เขตที่อยู่อาศัย

เขตที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน ย่อมมีผลทำให้สตรีต้องการบุตรเพิ่มแตกต่างกัน จากการศึกษาครั้งนี้ (ตารางที่ ๑๑) พบว่า สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่า สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท กล่าวคือ สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๓๓.๐ และสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๓๓.๕ อาจจะเป็นเพราะว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท มีบุตรเพียงพอกับความต้องการแล้ว และขณะเดียวกันสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองก็จะมีอายุแรกสมรสสูง ดังนั้นจึงต้องการบุตรเพิ่ม เพื่อให้เพียงพอกับจำนวนบุตรที่ต้องการ และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่า χ^2 พบว่า เขตที่อยู่อาศัยกับความต้องการบุตรเพิ่ม ไม่มีความสำคัญทางสถิติ เมื่อคุมด้วยอายุปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๑๔) พบว่า สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท ยกเว้นสตรีกลุ่มอายุ ๑๕-๒๕ ปี และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่า เขตที่อยู่อาศัยของสตรีกับความต้องการบุตรเพิ่ม ไม่มีความสำคัญทางสถิติ และเมื่อคุมด้วยจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน (ตารางที่ ๑๕) พบว่า สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ยกเว้นกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต ๖ คนขึ้นไป ซึ่งมีความต้องการบุตรเพิ่มไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงให้เห็นว่าสตรีในเขตชนบทยังมีจำนวนบุตรไม่เพียงพอกับจำนวนที่ต้องการ และเมื่อทดสอบค่า χ^2 แล้ว เขตที่อยู่อาศัยกับความต้องการบุตรเพิ่ม ไม่มีความสำคัญทางสถิติ

สรุป พบว่า เขตที่อยู่อาศัยทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท มีความต้องการบุตรเพิ่มไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทเพียงเล็กน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติแล้ว พบว่า ไม่มีความสำคัญทางสถิติ (ยกเว้นในกลุ่มสตรีที่มีบุตร ๓-๕ คน)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๗ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย
ของสตรี

เขตที่อยู่อาศัย	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
เมือง	๓๕.๐(๖๔๐)	๖๒.๕(๑,๑๕๒)	๒.๕(๔๕)	๑๐๐.๐(๑,๘๓๗)
ชนบท	๓๓.๕(๑,๖๗๒)	๖๓.๑(๓,๑๘๗)	๓.๓(๑๖๕)	๑๐๐.๐(๔,๙๘๔)
รวม	๓๓.๙(๒,๓๑๒)	๖๓.๐(๔,๒๘๙)	๓.๑(๒๑๐)	๑๐๐.๐(๖,๘๑๑)

$$\chi^2 = ๔.๐๖ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๑๓๐๙$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๘ อัตราส่วนร้อยละของความต้องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามที่อยู่อาศัยและอายุปัจจุบันของสตรี

เขตที่อยู่อาศัยและอายุปัจจุบัน	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๑๕-๒๔ ปี				
เมือง	๖๕.๗(๒๑๕)	๓๑.๘(๑๐๕)	๒.๕(๘)	๑๐๐.๐(๓๒๗)
ชนบท	๖๘.๑(๗๒๓)	๒๗.๗(๒๙๘)	๔.๑(๔๔)	๑๐๐.๐(๑,๐๖๑)
รวม	๖๗.๖(๙๓๘)	๒๙.๗(๓๙๘)	๓.๗(๕๒)	๑๐๐.๐(๑,๓๘๘)

$$\chi^2 = ๓.๖๐ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๑๖๕๑$$

๒๕-๓๔ ปี				
เมือง	๓๙.๖(๓๔๕)	๕๖.๙(๔๙๕)	๓.๕(๓๐)	๑๐๐.๐(๘๖๘)
ชนบท	๓๖.๕(๗๘๓)	๕๙.๗(๑,๒๘๕)	๓.๙(๘๕)	๑๐๐.๐(๒,๑๕๓)
รวม	๓๗.๓(๑,๑๒๗)	๕๘.๙(๑,๗๗๘)	๓.๘(๑๑๕)	๑๐๐.๐(๓,๐๒๐)

$$\chi^2 = ๒.๙๔ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๒๓๐๐$$

๓๕-๔๔ ปี				
เมือง	๑๔.๓(๗๐)	๘๘.๕(๔๑๕)	๑.๒(๖)	๑๐๐.๐(๔๙๑)
ชนบท	๑๐.๕(๑๔๕)	๘๗.๑(๑,๑๙๒)	๒.๓(๓๒)	๑๐๐.๐(๑,๓๖๙)
รวม	๑๑.๕(๒๑๕)	๘๖.๕(๑,๖๐๗)	๒.๐(๓๘)	๑๐๐.๐(๑,๘๕๓)

$$\chi^2 = ๖.๘๖ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๓๒๔$$

ตารางที่ ๑๘ (ต่อ)

เขตที่อยู่อาศัยและ อายุปัจจุบัน	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๔๕ ปี และสูงกว่า				
เมือง	๗.๘(๑๑)	๙๑.๕(๑๒๙)	*	๑๐๐.๐(๑๔๑)
ชนบท	๕.๕(๒๒)	๙๓.๕(๓๖๗)	*	๑๐๐.๐(๔๐๓)
รวม	๖.๑(๓๓)	๙๓.๐(๔๐๖)	๐.๙(๕)	๑๐๐.๐(๕๔๔)

$$\chi^2 = ๑.๐๘ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๕๘๑๗$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๕ อัตราส่วนรอยของความตึงการบุตรเพิ่ม จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย ของสตรีและจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี

เขตที่อยู่อาศัยและ จำนวนบุตรที่มีชีวิต	ความตึงการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๐-๒				
เมือง	๔๖.๕ (๔๔๓)	๕๐.๘ (๔๘๕)	๒.๘ (๒๗)	๑๐๐.๐ (๙๕๕)
ชนบท	๔๙.๒ (๑,๑๔๘)	๔๗.๑ (๑,๐๙๙)	๓.๖ (๘๕)	๑๐๐.๐ (๒,๓๓๒)
รวม	๔๘.๕ (๑,๕๙๑)	๔๘.๒ (๑,๕๘๔)	๓.๕ (๑๑๒)	๑๐๐.๐ (๓,๒๘๖)
$\chi^2 = ๔.๒๑ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๑๒๑๕$				
๓-๕				
เมือง	๔.๖ (๕๑)	๘๕.๘ (๕๓๑)	๑.๕ (๙)	๑๐๐.๐ (๕๙๑)
ชนบท	๑๓.๑ (๒๒๙)	๘๓.๘ (๑,๘๖๗)	๓.๑ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๑,๙๕๑)
รวม	๑๒.๐ (๒๘๐)	๘๕.๓ (๑,๙๙๘)	๒.๗ (๖๓)	๑๐๐.๐ (๒,๓๔๑)
$\chi^2 = ๑๓.๒๒ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๑๓$				
๖ คนขึ้นไป				
เมือง	*	๙๕.๕ (๖๗)	*	๑๐๐.๐ (๖๗)
ชนบท	๒.๓ (๑๑)	๙๕.๕ (๔๖๕)	๒.๓ (๑๑)	๑๐๐.๐ (๔๘๖)
รวม	๒.๓ (๑๓)	๙๕.๓ (๕๓๑)	๒.๓ (๑๓)	๑๐๐.๐ (๕๕๗)
$\chi^2 = ๐.๑๗ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๙๑๘๒$				

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ปัจจัยคนประชากร

อายุแรกสมรสของสตรี

อายุแรกสมรสของสตรี น่าจะมีอิทธิพลต่อความต้องการบุตรเพิ่ม เนื่องจากสตรีที่มีอายุแรกสมรสสูง ตระหนักถึงเวลาที่เหลืออยู่ในวัยเจริญพันธุ์น้อยลง เกรงว่าจะมีบุตรไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ การศึกษาครั้งนี้ (ตารางที่ ๒๐) พบว่า สตรีที่มีอายุแรกสมรสสูง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอายุแรกสมรสต่ำ ยกเว้นสตรีในกลุ่มอายุแรกสมรส ๓๐ ปี และสูงกว่า กล่าวคือ สตรีในกลุ่มอายุแรกสมรส ๒๕-๒๙ ปี ต้องการบุตรเพิ่มสูงสุด ร้อยละ ๓๖.๖ รองลงมา สตรีในกลุ่มอายุแรกสมรส ๒๐-๒๔ ปี ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๓๕.๐ ต่ำที่สุดได้แก่สตรีในกลุ่มอายุแรกสมรส ๑๙ ปี และต่ำกว่า ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๓๒.๖ ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากจำนวนตัวอย่างของสตรีในกลุ่มอายุแรกสมรส ๓๐ ปี และสูงกว่า มีจำนวนตัวอย่างน้อย และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่า χ^2 พบว่า อายุแรกสมรสกับความต้องการบุตรเพิ่มขึ้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อควบคุมด้วยอายุปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๒๑) พบว่า สตรีที่มีอายุแรกสมรสสูง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอายุแรกสมรสต่ำ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่า χ^2 พบว่า อายุแรกสมรสกับความต้องการบุตรเพิ่มขึ้นมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจะเห็นได้ชัด โดยภาพรวมแล้ว สตรีที่มีอายุแรกสมรสสูง ตระหนักถึงช่วงเวลาที่เหลืออยู่ในวัยเจริญพันธุ์น้อยลง และยังมีจำนวนบุตรยังไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ เมื่อนำมาควบคุมด้วยจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน (ตารางที่ ๒๒) กลับพบว่า สตรีที่มีอายุแรกสมรสต่ำ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอายุแรกสมรสสูง ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากตัวอย่างของสตรีที่มีอายุแรกสมรสสูงมีน้อย และสตรีที่มีอายุแรกสมรสต่ำ ยังมีจำนวนบุตรไม่พอกับความต้องการ และเมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า อายุแรกสมรสมีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นสตรีที่มีบุตรมีชีวิตจำนวน ๖ คนขึ้นไป

สรุป พบว่า สตรีที่มีอายุแรกสมรสสูง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอายุแรกสมรสต่ำ และยังพบว่า ความสัมพันธ์ของอายุแรกสมรสของสตรีกับความต้องการบุตรเพิ่มขึ้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ยอมรับสมมติฐาน ยกเว้นในกลุ่มสตรีที่มีบุตร ๐-๒, ๓-๕ คน

ตารางที่ ๒๐ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามอายุแรกสมรสของสตรี

อายุแรกสมรส	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๑๙ ปี และต่ำกว่า	๓๒.๗(๑,๑๙๔)	๖๕.๐(๒,๓๓๔)	๓.๒(๑๑๘)	๑๐๐.๐(๓,๖๔๖)
๒๐-๒๔	๓๕.๐(๗๙๙)	๖๒.๑(๑,๔๑๘)	๒.๙(๖๗)	๑๐๐.๐(๒,๒๘๔)
๒๕-๒๙	๓๖.๗(๒๕๕)	๖๐.๔(๔๒๐)	๒.๙(๒๐)	๑๐๐.๐(๖๙๕)
๓๐ ปี และสูงกว่า	๓๔.๔(๖๔)	๖๒.๙(๑๑๗)	๒.๗(๕)	๑๐๐.๐(๑๘๖)
รวม	๓๓.๙(๒,๓๑๒)	๖๓.๐(๔,๒๘๙)	๓.๑(๒๑๐)	๑๐๐.๐(๖,๘๑๑)

$\chi^2 = ๖.๐๘ \quad df = ๖ \quad \text{Significant} = ๐.๔๑๘๓$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๑ อัตราส่วนร้อยละของความถี่ของการบุตรใหม่ จำแนกตามอายุแรกสมรสและอายุปัจจุบันของสตรี

อายุแรกสมรสและ อายุปัจจุบัน	ความถี่ของการบุตรใหม่			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๑๕-๒๔ ปี				
๑๕ ปี และต่ำกว่า	๖๔.๖(๗๑๖)	๓๑.๖(๓๕๐)	๓.๘(๔๒)	๑๐๐.๐(๑,๑๐๘)
๒๐-๒๔	๗๙.๒(๒๒๑)	๑๗.๒(๔๘)	๓.๖(๑๐)	๑๐๐.๐(๒๗๙)
๒๕-๒๙	-	-	-	-
๓๐ ปี และสูงกว่า	*	-	-	๑๐๐.๐(๑)
รวม	๖๗.๖(๙๓๘)	๒๘.๗(๓๙๘)	๓.๗(๕๒)	๑๐๐.๐(๑,๓๘๘)

$$\chi^2 = ๒๓.๖๑ \quad df = ๔ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๐๑$$

๒๕-๓๔ ปี				
๑๕ ปี และต่ำกว่า	๒๗.๕(๓๙๙)	๖๘.๙(๑,๐๐๑)	๓.๖(๕๒)	๑๐๐.๐(๑,๔๕๒)
๒๐-๒๔	๕๒.๖(๕๙๙)	๕๓.๓(๖๒๕)	๔.๑(๔๘)	๑๐๐.๐(๑,๑๗๒)
๒๕-๒๙	๕๗.๑(๒๐๑)	๓๘.๙(๑๓๗)	๔.๐(๑๔)	๑๐๐.๐(๓๕๒)
๓๐ ปี และสูงกว่า	๖๓.๖(๒๘)	๓๔.๑(๑๕)	*	๑๐๐.๐(๔๘)
รวม	๓๗.๓(๑,๑๒๗)	๕๙.๙(๑,๖๖๘)	๓.๘(๑๑๕)	๑๐๐.๐(๓,๐๒๐)

$$\chi^2 = ๑๕๑.๖๙ \quad df = ๖ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

๓๕-๔๔ ปี				
๑๕ ปี และต่ำกว่า	๘.๕(๗๒)	๘๙.๓(๗๖๑)	๒.๒(๑๙)	๑๐๐.๐(๘๕๒)
๒๐-๒๔	๑๐.๒(๖๕)	๘๘.๕(๕๖๓)	๑.๔(๙)	๑๐๐.๐(๖๓๗)
๒๕-๒๙	๑๘.๒(๔๘)	๗๙.๕(๒๑๐)	๒.๓(๖)	๑๐๐.๐(๒๖๔)
๓๐ ปี และสูงกว่า	๒๗.๕(๒๙)	๖๘.๙(๗๓)	*	๑๐๐.๐(๑๐๖)
รวม	๑๑.๕(๒๑๔)	๘๖.๕(๑,๖๐๗)	๒.๐(๓๘)	๑๐๐.๐(๑,๘๕๙)

$$\chi^2 = ๕๐.๕๕ \quad df = ๖ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ตารางที่ ๒๑ (ต่อ)

อายุแรกสมรส และ อายุปัจจุบัน	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๔๕ ปี และสูงกว่า				
๑๕ ปี และต่ำกว่า	๓.๐(๗)	๙๔.๙(๒๒๒)	๒.๑(๕)	๑๐๐.๐(๒๓๔)
๒๐-๒๔	๗.๑(๑๔)	๙๒.๙(๑๘๒)	-	๑๐๐.๐(๑๙๖)
๒๕-๒๙	๗.๖(๖)	๙๒.๕(๗๓)	-	๑๐๐.๐(๗๙)
๓๐ ปี และสูงกว่า	๑๗.๑(๖)	๘๒.๙(๒๙)	-	๑๐๐.๐(๓๕)
รวม	๖.๑(๓๓)	๙๓.๐(๕๐๖)	๐.๙(๕)	๑๐๐.๐(๕๔๔)

$$\chi^2 = ๑๘.๕๑ \quad df = ๖ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๕๑$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๒ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามอายุแรกสมรสและจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน

อายุแรกสมรสและ จำนวนบุตรที่มีชีวิต	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๐-๒				
๑๙ ปีและต่ำกว่า	๕๐.๓(๘๑๒)	๔๖.๕(๖๕๐)	๓.๓(๕๓)	๑๐๐.๐(๑,๒๑๕)
๒๐-๒๔	๔๘.๕(๕๖๖)	๔๘.๐(๕๖๐)	๓.๕(๔๑)	๑๐๐.๐(๑,๑๖๗)
๒๕-๒๙	๔๔.๓(๑๖๖)	๕๑.๙(๒๐๖)	๓.๘(๑๕)	๑๐๐.๐(๓๘๗)
๓๐ ปี และสูงกว่า	๓๔.๖(๓๗)	๖๓.๖(๖๘)	*	๑๐๐.๐(๑๐๗)
รวม	๔๘.๕(๑,๕๙๑)	๔๘.๒(๑,๕๘๘)	๓.๕(๑๑๑)	๑๐๐.๐(๓,๒๘๖)

$$\chi^2 = ๑๕.๑๘ \quad df = ๖ \quad \text{Significant} = ๐.๐๑๘๘$$

๓-๕				
๑๙ ปีและต่ำกว่า	๑๔.๕(๑๙๕)	๘๒.๖(๑,๑๑๓)	๓.๐(๔๑)	๑๐๐.๐(๑,๓๕๙)
๒๐-๒๔	๙.๒(๖๐)	๘๘.๖(๖๖๖)	๒.๑(๑๖)	๑๐๐.๐(๗๖๒)
๒๕-๒๙	๖.๖(๑๕)	๙๐.๒(๑๖๕)	*	๑๐๐.๐(๑๙๕)
๓๐ ปีและสูงกว่า	*	๙๑.๙(๓๕)	*	๑๐๐.๐(๓๖)
รวม	๑๒.๐(๒๘๐)	๘๕.๓(๑,๙๙๙)	๒.๖(๖๓)	๑๐๐.๐(๒,๓๔๑)

$$\chi^2 = ๒๒.๙๘ \quad df = ๖ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๐๘$$

๖ คนขึ้นไป				
๑๙ ปีและต่ำกว่า	๓.๓(๑๓)	๙๓.๕(๓๗๒)	๓.๓(๑๓)	๑๐๐.๐(๓๙๘)
๒๐-๒๔	-	๑๐๐.๐(๑๓๖)	-	๑๐๐.๐(๑๓๖)
๒๕-๒๙	-	๑๐๐.๐(๒๐)	-	๑๐๐.๐(๒๐)
๓๐ ปีและสูงกว่า	-	*	-	๑๐๐.๐(๓)
รวม	๒.๓(๑๓)	๙๕.๓(๕๓๑)	๒.๓(๑๓)	๑๐๐.๐(๕๕๖)

$$* \chi^2 = ๑๐.๙๐ \quad df = ๖ \quad \text{Significant} = ๐.๐๙๑๗$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

การตั้งครรภ์

การตั้งครรภ์ของสตรีน่าจะมีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่ม จากสมมติฐานที่ว่า สตรีที่กำลังตั้งครรภ์ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ จากการศึกษา (ตารางที่ ๒๓) พบว่า สตรีที่กำลังตั้งครรภ์ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ กล่าวคือ สตรีที่กำลังตั้งครรภ์ ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๓๗.๕ และสตรีที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๓๓.๖ เมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า การตั้งครรภ์มีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อคุมควยอายุปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๒๔) พบว่า เฉพาะสตรีกลุ่มอายุ ๑๕-๒๔ ปี กับ ๓๕-๔๔ ปี เท่านั้น ที่สตรีที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่กำลังตั้งครรภ์ และเมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า ความสัมพันธ์ของการตั้งครรภ์กับความต้องการบุตรเพิ่ม ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อคุมควยจำนวนบุตรมีชีวิตในปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๒๕) พบว่า สตรีที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่กำลังตั้งครรภ์ และเมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า การตั้งครรภ์มีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าสตรีที่ยังมีจำนวนบุตรไม่พอกับความต้องการ และยังไม่ได้ตั้งครรภ์ ย่อมต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีจำนวนบุตรเพียงพอับความต้องการแล้ว

สรุป พบว่า สตรีที่กำลังตั้งครรภ์ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติแล้ว พบว่า การตั้งครรภ์กับความต้องการบุตรเพิ่ม มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๗ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามการตั้งครรภ์

การตั้งครรภ์	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
กำลังตั้งครรภ์	๓๖.๔(๒๐๔)	๕๓.๘(๒๘๓)	๘.๘(๔๘)	๑๐๐.๐(๕๔๕)
ไม่ไต่ตั้งครรภ์	๓๓.๖(๒,๑๐๒)	๖๓.๘(๓,๘๘๐)	๒.๖(๑๖๑)	๑๐๐.๐(๖,๒๔๓)
รวม	๓๓.๘(๒,๓๐๖)	๖๓.๐(๔,๒๘๓)	๓.๑(๒๐๙)	๑๐๐.๐(๖,๗๙๘)

$\chi^2 = ๗๓.๕๒ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๕

อัตราส่วนร้อยละของความถี่การบุกรุกใหม่ จำแนกตามการตั้งครรภและอายุปัจจุบันของสตรี

การตั้งครรภและ อายุปัจจุบัน	ความถี่การบุกรุกใหม่			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๑๕-๒๔ ปี				
กำลังตั้งครรภ	๕๗.๘ (๑๒๖)	๓๕.๕ (๗๕)	๗.๘ (๑๗)	๑๐๐.๐ (๒๑๘)
ไม่คิดตั้งครรภ	๖๙.๕ (๘๐๙)	๒๗.๖ (๓๒๒)	๒.๙ (๓๔)	๑๐๐.๐ (๑,๑๖๕)
รวม	๖๗.๖ (๙๓๕)	๒๙.๗ (๓๙๗)	๓.๗ (๕๑)	๑๐๐.๐ (๑,๓๘๓)
$\chi^2 = ๑๘.๘๖ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๐๑$				
๒๕-๓๔ ปี				
กำลังตั้งครรภ	๒๕.๘ (๗๓)	๖๕.๐ (๑๘๑)	๑๐.๒ (๒๙)	๑๐๐.๐ (๒๘๓)
ไม่คิดตั้งครรภ	๓๘.๕ (๑,๐๕๑)	๕๘.๕ (๑,๕๙๕)	๓.๑ (๘๖)	๑๐๐.๐ (๒,๗๒๒)
รวม	๓๗.๓ (๑,๑๒๔)	๕๘.๙ (๑,๖๗๖)	๓.๘ (๑๑๕)	๑๐๐.๐ (๓,๐๑๕)
$\chi^2 = ๔๖.๒๙ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$				
๓๕-๔๔ ปี				
กำลังตั้งครรภ	๑๒.๕ (๕)	๘๒.๕ (๓๓)	*	๑๐๐.๐ (๔๐)
ไม่คิดตั้งครรภ	๑๑.๕ (๒๐๙)	๘๖.๕ (๑,๕๗๒)	๒.๐ (๓๖)	๑๐๐.๐ (๑,๘๑๗)
รวม	๑๑.๕ (๒๑๔)	๘๖.๕ (๑,๖๐๕)	๒.๒ (๓๘)	๑๐๐.๐ (๑,๘๕๒)
$\chi^2 = ๑.๘๕ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๓๙๖๖$				
๔๕ ปีและสูงกว่า				
กำลังตั้งครรภ	-	*	-	๑๐๐.๐ (๕)
ไม่คิดตั้งครรภ	๖.๑ (๓๓)	๙๒.๙ (๕๐๑)	๐.๙ (๕)	๑๐๐.๐ (๕๓๙)
รวม	๖.๑ (๓๓)	๙๓.๐ (๕๐๕)	๐.๙ (๕)	๑๐๐.๐ (๕๔๓)
$\chi^2 = ๐.๓๐ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๘๕๙๓$				

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ตารางที่ ๒๕ อัตราส่วนร้อยละของความต้องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามการตั้งครรภ์และ จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันของสตรี

การตั้งครรภ์และ จำนวนบุตรที่มีชีวิต	ความต้องการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๐-๒				
กำลังตั้งครรภ์	๒๘.๔(๘๖)	๖๒.๖(๑๙๒)	๘.๘(๒๖)	๑๐๐.๐(๓๐๖)
ไม่โตตั้งครรภ์	๕๐.๔(๑,๔๙๘)	๔๖.๘(๑,๓๙๑)	๒.๘(๘๓)	๑๐๐.๐(๒,๙๖๒)
รวม	๔๘.๔(๑,๕๘๔)	๔๘.๓(๑,๕๘๓)	๓.๔(๑๑๐)	๑๐๐.๐(๓,๒๖๘)

$$\chi^2 = ๑๒.๓๖ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

๓-๕				
กำลังตั้งครรภ์	๖.๘(๖)	๘๑.๘(๖๓)	๑๐.๔(๘)	๑๐๐.๐(๗๖)
ไม่โตตั้งครรภ์	๑๒.๑(๒๓๖)	๘๕.๔(๑,๙๓๑)	๒.๔(๕๕)	๑๐๐.๐(๒,๒๖๐)
รวม	๑๒.๐(๒๔๐)	๘๕.๓(๑,๙๙๔)	๒.๖(๖๓)	๑๐๐.๐(๒,๓๓๓)

$$\chi^2 = ๑๘.๖๖ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๐๑$$

๖ คนขึ้นไป				
กำลังตั้งครรภ์	*	๘๑.๓(๑๓)	*	๑๐๐.๐(๑๖)
ไม่โตตั้งครรภ์	๒.๒(๑๒)	๙๕.๖(๕๑๘)	๒.๐(๑๑)	๑๐๐.๐(๕๔๑)
รวม	๒.๓(๑๓)	๙๕.๓(๑๓)	๒.๓(๑๓)	๑๐๐.๐(๕๕๖)

$$\chi^2 = ๘.๖๒ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๑๒๘$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ปัจจัยด้านอื่น ๆ

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ น่าจะมีอิทธิพลต่อความต้องการบุตรเพิ่ม การศึกษาครั้งนี้ (ตารางที่ ๒๖) พบว่า สตรีที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ กล่าวคือ สตรีที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่ม ร้อยละ ๓๗.๐ และสตรีที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่ม ร้อยละ ๓๓.๘ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าสตรีที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ นั้น ไม่มีโอกาสได้รับสื่อสารมวลชน จึงไม่เห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการมีบุตรในจำนวนมาก ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก และเมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิกับความต้องการบุตรเพิ่มนั้น ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากจำนวนสตรีที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ มีจำนวนน้อย จึงไม่นำมาคำนวณอายุปัจจุบัน และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน

สรุป พบว่า สตรีที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ แม้ว่าผลจากตารางจะสอดคล้องตามสมมติฐานก็ตาม เพราะเมื่อทดสอบความสัมพันธ์แล้ว พบว่า ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ยอมรับสมมติฐาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๖ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการ
ป้องกันการใช้สารพิษของสตรี

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน การใช้สารพิษ	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
มีความรู้	๓๓.๙(๒,๓๐๒)	๖๓.๐(๔,๒๗๕)	๓.๑(๒๐๘)	๑๐๐.๐(๖,๗๘๕)
ไม่มีความรู้	๓๗.๐(๑๐)	๕๕.๖(๑๕)	*	๑๐๐.๐(๒๗)
รวม	๓๓.๙(๒,๓๑๒)	๖๓.๐(๔,๒๙๐)	๓.๑(๒๑๖)	๑๐๐.๐(๖,๘๐๘)

$$\chi^2 = ๑.๙๖ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๓๗๕๙$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การใช้การป้องกันการปฏิสนธิ

การใช้การป้องกันการปฏิสนธิ น่าจะมีผลต่อการต้องการบุตรเพิ่ม อรหันต์ บูณนาค และ ระพีพรรณ ทุนพานิช ได้ศึกษาพบว่า ทั้งในเขตเมืองและ เขตชนบท สตรีที่ไม่ได้ใช้การป้องกัน การปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ใช้การป้องกันการปฏิสนธิ (อรหันต์ บูณนาค และ ระพีพรรณ ทุนพานิช ๒๕๒๔ : ๔๐) จากการศึกษา (ตารางที่ ๒๗) พบว่า สตรีที่ไม่ใช้การ ป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่กำลังใช้การป้องกันการปฏิสนธิ กล่าวคือ สตรีที่ไม่ใช้การป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๔๕.๐ และสตรีที่กำลังใช้การป้องกัน การปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๒๗.๓ อาจจะเป็นเพราะว่าสตรีที่กำลังใช้การป้องกัน การปฏิสนธิ ต้องการเว้นระยะการมีบุตร และสตรีที่ไม่ใช้การป้องกันการปฏิสนธิ ยังมีบุตรไม่พอตาม จำนวนที่ต้องการ เมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่า การใช้การป้องกันการปฏิสนธิ มีผลต่อความต้องการ บุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ เมื่อคุมด้วยอายุปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๒๘) พบว่า สตรี ที่ไม่ใช้การป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่กำลังใช้การป้องกันการปฏิสนธิ เมื่อ ทดสอบค่า χ^2 พบว่า การใช้การป้องกันการปฏิสนธิ มีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อคุมด้วยจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี (ตารางที่ ๒๙) พบว่า สตรีที่ไม่ใช้การป้องกัน การปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่กำลังใช้การป้องกันการปฏิสนธิ เมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่า การใช้การป้องกันการปฏิสนธิ มีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญ

สรุป พบว่า สตรีที่ไม่ใช้การป้องกันการปฏิสนธิต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่กำลัง ใช้ การป้องกันการปฏิสนธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แม้จะ คุมด้วยอายุปัจจุบันของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันของสตรี ยังพบว่า ความสัมพันธ์ ของการใช้การป้องกันการปฏิสนธิกับความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สตรีที่ไม่ใช้ การป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่กำลังใช้การป้องกันการปฏิสนธิ

ตารางที่ ๒๗) อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามการใช้การป้องกัน
การปฏิสนธิ

การใช้การป้องกัน การปฏิสนธิ	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
กำลังใช้	๒๗.๓(๑,๑๖๐)	๗๐.๗(๓,๐๐๕)	๒.๑(๘๘)	๑๐๐.๐(๔,๒๕๓)
ไม่ใช้	๔๕.๐(๑,๑๕๒)	๕๐.๒(๑,๒๘๔)	๔.๘(๑๒๒)	๑๐๐.๐(๒,๕๕๘)
รวม	๓๓.๘(๒,๓๑๒)	๖๓.๐(๔,๒๘๙)	๓.๑(๒๑๐)	๑๐๐.๐(๖,๘๑๑)

$$\chi^2 = ๒๙๒.๓๙ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๘

ตารางที่ ๒๔ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามการใช้การป้องกัน การปฏิสนธิ และอายุปัจจุบันของสตรี

การใช้การป้องกันการปฏิสนธิ และอายุปัจจุบันของสตรี	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๑๕-๒๔ ปี				
กำลังใช้	๖๒.๙(๔๕๑)	๓๔.๓(๒๔๖)	๒.๘(๒๐)	๑๐๐.๐(๗๑๗)
ไม่ใช้	๗๒.๖(๔๘๗)	๒๒.๗(๑๕๒)	๙.๘(๓๒)	๑๐๐.๐(๖๗๑)
รวม	๖๗.๖(๙๓๘)	๒๘.๗(๒๑๘)	๓.๗(๕๒)	๑๐๐.๐(๑,๓๘๘)
$\chi^2 = ๒๔.๘๕ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$				
๒๕-๓๔ ปี				
กำลังใช้	๓๐.๗(๖๒๐)	๖๖.๕๐(๑,๓๔๔)	๒.๘(๕๖)	๑๐๐.๐(๒,๐๒๐)
ไม่ใช้	๕๐.๗(๕๐๗)	๔๓.๕(๔๓๔)	๕.๘(๕๘)	๑๐๐.๐(๑,๐๐๐)
รวม	๓๗.๓(๑,๑๒๗)	๕๘.๙(๑,๗๗๘)	๓.๘(๑๑๔)	๑๐๐.๐(๓,๐๒๐)
$\chi^2 = ๑๔๙.๖๓ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$				
๓๕-๔๔ ปี				
กำลังใช้	๖.๕(๘๒)	๙๒.๖(๑,๑๗๔)	๐.๙(๑๒)	๑๐๐.๐(๑,๒๖๘)
ไม่ใช้	๒๒.๓(๑๓๒)	๗๓.๓(๔๓๓)	๔.๔(๒๖)	๑๐๐.๐(๕๙๑)
รวม	๑๑.๕(๒๑๔)	๘๖.๘(๑,๖๐๗)	๒.๐(๓๘)	๑๐๐.๐(๑,๘๕๓)
$\chi^2 = ๑๒๙.๑๐ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$				
๔๕ ปีและสูงกว่า				
กำลังใช้	๒.๘(๗)	๙๗.๒(๒๔๑)	-	๑๐๐.๐(๒๔๘)
ไม่ใช้	๘.๘(๒๖)	๘๙.๕(๒๖๕)	๑.๗(๕)	๑๐๐.๐(๒๙๖)
รวม	๖.๑(๓๓)	๙๓.๐(๕๐๖)	๐.๙(๕)	๑๐๐.๐(๕๔๔)
$\chi^2 = ๑๒.๘๘ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๐๑๕$				

ตารางที่ ๒๘ อัตราส่วนร้อยละของความต้อการบุตรเพิ่ม จำแนกตามการใช้การป้องกัน การปฏิสนธิ และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันของสตรี

การใช้การป้องกันการปฏิสนธิ และจำนวนบุตรที่มีชีวิต	ความต้อการบุตรเพิ่ม			รวม
	ต้อการ	ไม่ต้อการ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
๐-๒				
กำลังใช้	๔๓.๕(๙๐๙)	๕๓.๖(๑,๑๒๓)	๒.๘(๕๘)	๑๐๐.๐(๒,๐๙๐)
ไม่ใช้	๕๖.๐(๖๘๒)	๓๘.๕(๔๖๑)	๕.๕(๕๓)	๑๐๐.๐(๑,๑๙๖)
รวม	๔๘.๕(๑๕๙)	๔๘.๒(๑,๕๘๔)	๓.๕(๑๑๑)	๑๐๐.๐(๓,๒๘๖)

$\chi^2 = ๗๑.๓๔ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$

๓-๕				
กำลังใช้	๙.๑(๑๕๓)	๘๙.๕(๑,๕๐๘)	๑.๕(๒๕)	๑๐๐.๐(๑,๖๘๖)
ไม่ใช้	๑๙.๕(๑๒๗)	๖๕.๘(๕๙๐)	๕.๘(๓๘)	๑๐๐.๐(๖๕๕)
รวม	๑๒.๐(๒๘๐)	๘๕.๓(๑,๙๙๘)	๒.๖(๖๓)	๑๐๐.๐(๒,๓๓๑)

$\chi^2 = ๘๖.๘๙ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐$

๖ คนขึ้นไป				
กำลังใช้	๑.๘(๕)	๙๖.๕(๒๗๖)	*	๑๐๐.๐(๒๘๓)
ไม่ใช้	๒.๙(๘)	๙๓.๑(๒๕๕)	๔.๐(๑๑)	๑๐๐.๐(๒๗๔)
รวม	๒.๓(๑๓)	๙๕.๓(๕๓๑)	๒.๓(๑๓)	๑๐๐.๐(๕๕๗)

$\chi^2 = ๗.๖๑ \quad df = ๒ \quad \text{Significant} = ๐.๐๒๒๓$

* ตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย